

ENZ
LETEK

N-
BIL

TELJES
ZETESI
NGYEN.

OMOBIL-
ZV-TARS.

RÜLET,
GYÁR:
SZÁM.

I N

ó szer!
tban.

a meg.
pusztit.

ra 360 K.
ra 2— K.
ra 120 K.

gy a pénz
szitónél

leipzig,
l.

— Bővebb
adóhivatal.
ngedmény.

KAT

k, áron
adok el.

egán-
madra-
nőkre,

at 6

küld.

ER
43.

n

K
RA

LYT

3

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetések
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 95. szám.

Hétfő, április 27.

Belügyi kérdések.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, ápr. 27.

Az ellenzék állhatatosan távol marad a két és negyedmilliárdos állami költségvetés tárgyalásától. Elhanyagolja azt a legfőbb kötelességét, amelynél fogva ellenőriznie kellene a közjövödelmek beszedését és hovatfordítását, a kormány egész politikáját és adminisztratív intézkedéseit, új intézmények létesítésére és meglévők fejlesztésére vonatkozó terveit. Nyilvánvaló, hogy az ellenzék nem képes kibontakozni annak a szerencsétlen taktikának a hináraitól, amely elkoptatott, szemfényvesztő jelszavak alapján zavarkeltésre, izgatásra, az alkotó munka megátalására irányul s minthogy az ilyen politika idehaza már teljesen elvesztette a hitelét, a talaját, a közönségét: az ellenzék azért keres a parlament helyett külföldi gyűléseken új teret a maga régi mesterkedései számára.

A munkapárt azonban egyáltalában nem aknázza ki azt a helyzetet, hogy az ellenzék nem teljesíti bíráló és ellenőrző hivatását. A költségvetés megvitatását a magára hagyott többség a legbehatóbban, a leglelkiesmeretesebben végzi. Bizonyítják ezt azok a mindenre kiterjedő gonddal és részletességgel s mégis széles mederben folyó fejtegetések, amelyek a belügyi tárca tárgyalása alkalmával elhangzottak s amelyeknek során Sándor János miniszter a sürgős megoldásra váró belügyi kérdéseknek egész komplexumát felölelte.

Szólott a kivándorlásról s noha azt elsősorban gazdasági kérdésnek tekinti, a belügyi igazgatás keretei közt előre akarja vinni a minél megnyugtatóbb megoldás felé; ebből a célból nyomoztatja a kivándorlás helyi okait és szabályozni, ellenőrizni kívánja a föl nem tartható kivándorlás lefolyását.

A közegészségügy érdekében igen sok új kórház építése és számos meglévőnek a bővítése, a hazai fürdők támogatása, a körorvosi állások szaporítása és az üres helyek betöltése van tervbe véve a költségvetésben.

A közbiztonság szempontjából nagy jelentőségű a vidéki rendőrség államosítása, amivel kapcsolatban a határrendőrség különállása megszűnik.

A szorosán vett közigazgatási kérdések közül kiemelkedik a megyei reform; erre vonatkozólag most csak azt az észrevételét szögezzük le a belügyminiszternek, hogy a megyei intézmény alapján megmarad, csupán modernebbé és erősebbé válik, csak hogy amíg eddig a megye adminisztrált s a kormány ellenőrzött, ezentúl a kormány végzi az adminisztrációt s

a megye az ellenőrzést, ami sokkal inkább megfelel az önkormányzat elvének.

Igen érdekes és értékes kijelentéseket tett a belügyminiszter a városok és községek jövőjéről. Készül egy új fővárosi törvény. Tovább folyik a városok és községek állami segítése, a városi hitel föllendítése és különösen a községek lehető tehermentesítése.

Tulajdonképpen a községek anyagi gondjain is könnyített a kormány a jegyzői fizetésrendezéssel. Tovább menve kellő számú segédjegyzőről s azok megfelelő javadalmazásáról is gondoskodni kíván. A jegyzői tanfolyamokon rendszeresíti a hazai idegen nyelvek tanítását, hogy a jegyzőnek mindenütt módjában legyen a néppel közvetlenül érintkezni, panaszait és kívánságait jól megérteni.

Legnagyobb jótétemény lesz azonban a községekre nézve a szertelen, néha ijesztő mértékű községi pótladók szabályozása, leszállítása, aminek az érdekében a miniszter minden tőle telhetőt megígért.

Ilyen, az egész ország jólétére kiható nagy kérdésekkel foglalkozik a kormány és az országgyűlés többsége, mialatt az ellenzék egy része veszedelmes külföldi kalandokat hajszol s az egész ellenzék megdöbbentő módon tüntet a legfontosabb térvényhozói kötelességek ellen.

A nagyikindai mandátum.

Tabakovich Miklós programbeszéde.

— ápr. 27.

A Telecsy Kristóf elhunytával megüresedett nagyikindai mandátumra a nagyikindai nemzeti munkapárt tudvalevőleg Tabakovich Miklós honvédelmi miniszteri osztálytanácsosnak ajánlotta föl a jelöltséget, aki azt el is fogadta s tegnap délután mondotta el programbeszédét Nagyikindán a választóközönség nagy érdeklődése és tetszése mellett. Az előjelekből ítélve, Nagyikinda város polgársága egyhangu bizalommal fog Tabakovich Miklós mellé csatlakozni, akiben a város a parlamentben kiváló képviselést nyer.

Tabakovich Miklós a délután 1 órai vonattal érkezett meg Nagyikindára, ahol az állomáson nagyszámú közönség várta.

Itt a párt nevében Róth Gergely nyug. törvényszéki elnök, a munkapárt elnöke és Budisin István társelnök üdvözölték Tabakovichot, aki magyar és szerb nyelven köszönte meg az üdvözlést.

A vasutról hosszú kocsisor kíséretében Tabakovich a Nemzeti szállóba hajtatott, ahol kíséretével megebédelt.

Délután 3 órákor volt a program

beszéd a Bohn-szálloda színháztermében, amely zsufolásig megtelt választóközönséggel. A programbeszédén megjelentek a torontáli képviselők közül Pap Géza báró, Pirkner János és Popovics V. István, továbbá dr. Dellimanics Lajos főispán, Jankó Ágoston alispán, Hauser Károly báró, dr. Vinczevidy Ernő megyei főjegyző, Bielek Antal másodfőjegyző, Zsírross Lajos, Horváth Zoltán, Majinszky Lukács polgármester, Stefan Kristóf kórházigazgató, dr. Vinczevidy Dezső ügyvéd, Draxler Ferenc, Draxler Brunó, Augusztn Miklós városi főjegyző, Kajtár Jenő rendőrkapitány, Pap Ernő stb.

A programbeszéd aktusát Róth Gergely pártelnök vezette be, aki bemutatta a jelöltet s méltatva érdemeit, a választók pártfogásába ajánlotta.

Ezután Tabakovich Miklós magyar, szerb és német nyelven elmondotta programbeszédét, amelyben a 67-es alap és a mai kormányzat rendületlen hívének vallotta magát s ennek érdekében kíván a parlamentben munkálkodni. Kifejtette továbbá, hogy törekedni fog arra, hogy a szerbeknek az autonómiát illető jogos kívánságai teljesíthessenek s igyekezni fog Nagyikinda város érdekeit is mindenben előmozdítani. Így rajta lesz azon is, hogy Nagyikinda városának az a régi vágya, hogy gyalogos katonaságot kapjon, teljesüljön.

Tabakovich programbeszéde zajos tetszést keltett s a jelen volt választók meleg ovációban részesítették.

Utána Pap Géza báró mondott viharos tetszés mellett beszédet, majd Popovics V. István buzdította nagyhatású beszédében a választókat.

Végül üdvözlő-táviratot küldtek Tisza István gróf miniszterelnöknek és Khen-Héderváry Károly gróf pártelnöknek.

Két torontálmegeyi község pusztulása.

— Két közlemény. —

I.

— április 27.

Borcsa és Bárányos, Belgráddal szemben, a dunai V. számú nyílt öblötben fekvő községek az idén különösen sokat szenvedtek az árviztől. Mélyen átérezve ezen két község lakosainak évről-évre meg-megújuló összes szenvedéseit, mint a helyi viszonyok ismerője, nem mulaszthatom el a valóságnak, sajnos, tökéletesen megfelelő szomorú közleményekhez az alábbi kommentárt fűzni.

Mindenekelőtt megjegyzem, hogy az 1907. év május hó 25-én bekövetkezett rudolfsnádi, illetve mai magyarosított nevén rezsóházai árvizkatasztrófa által anyagilag magam is rendkívül erősen sújtva, teljesen beleképzelttem magamat abba a helyzetbe, aminőbe Borcsa és Bárányos községek lakói az árvizveszede-

Allandó feltűnést keltenek a

Hungária-cipők!

Főraktár: NAGYBESCKEREK, Hunyadi-utca 37. szám.

Egységárak: K 10.—, 11.— és 13.—. Legfinomabb kivitelben: K 15.—, 17.— és 20.50.

Központi gyártelep Nagyváradon. — 47 saját fióküzlet a fővárosban és az ország összes nagyobb vidéki városaiban.

Hungária Cipőgyár R.-t. fiókja Nagybecskerek, Hunyadi-u. 37.

lem folytán évről-évre jutnak. Az ő szenvedéseik és siránkozásuk az elveszett termés, a tönkrement jószág és a rombadőlt lakóház megsemmisülése felett érzett fájdalmas hangok nálam igaz részvétre és rokonérzésre találnak, mit növel még annak a tudata, hogy ily hajléktalanná vált rettenetes helyzet, az ijedség, az éhség és a meghülés következtében mennyi veszedelmes betegségek lesz az okozója.

Borcsa és Báránys községek helyzeténél az árvízveszedelemhez való viszonylatban hazánkban exponáltabb hely nincsen. Tudjuk ugyanis azt, hogy ezen községek határa, sőt mi több, maga a község is az árvízzel szemben teljesen védtelenül áll, mert se árvízgátja, se körgátja nincsen.

Az évenként előforduló árvízveszedelmet nagyban elősegíti az, hogy a Száva éppen ezen községekkel szemben torkollik a Dunába.

A Száva sebes árvízének sodra egyenesen Borcsa község belsőségének irányul, melyhez ha még a minden tavasszal fellépő rendkívül erős Kossova szilet vesszük, ezen két község felé az árvíz oly óriási hullámzással tör, hogy még egy teljesen jókarban tartott, erős községi körgát esetén is a sikeres védelem igen nagy munkát adna.

Érthetetlen és nagy mulasztás ezeket a községek köréggel el nem látni.

Az ártérben fekvő községek, sőt a majorságokat is, még akkor is körgáttal kell biztosítani, hogyha az ártér a folyók mentén felépített gáttal el is van látva, mert egy gátszakadás esetén csakis az erős körgát, előtte sűrű hullámtörő füzessel menti meg a községet a pusztulástól. Ilyen községi körgát hiányában előfordult árvízkatasztrófák terén Borcsa és Báránys mellé lehet indolencia tekintetében Rezsőháza községet is sorozni.

Rezsőháza községet körgát hiányában az 1866-ik évben történt letelepedése óta négyszer döntötte romba a folyómenti védgát beszakadása folytán az árvíz és pedig köztudomás szerint legutóbb az 1907-ik év május hó 25-én; még sem akar a nép okulni, mert ez a község is még ma is körgát hiányában védtelenül áll.

Megfoghatatlan közömbösség. Ha most az árvíz a Béga, a Tisza, a Duna és a Karas mentén meglévő védgátak mellett is — az előfordult gátszakadás következtében — már oly gyakran hozott veszedelmet Rezsőháza község lakóira, el lehet képzelni Borcsa és Báránys községek helyzetét, ahol tudvalevőleg a folyó mellett sinesen még védgát, ahol tehát ezen községek 10—12.000 hold határa minden évben víz alatt áll; a község belsőségébe pedig szintén minden évben bebetör az árvíz.

A közömbösség annál érthetlenebb, mert bizonyára élénk emlékezetében van még a község lakóinak és e vidéken mindenkinek a szomszédos dunai III. és IV. számú öblözetbe telepített Albrechtsdorf, Königsdorf és Gizellaháza községek tragikus vége, amely kincstári telepes községeket rendes védgát és körgát hiányában az árvíz teljesen elpusztított a föld színéről.

Hogy képet alkothassunk magunknak azon anyagi kárról, melyet az évtizedek óta pusztító árvíz Borcsa és Báránys községek lakóinak okozott; Rezsőháza község négy ízben előfordult árvízkatasztrófája által okozott kárt az alábbiakban számítottam ki.

A községet ugyanis a betört árvíz az 1867., az 1876., az 1895 és az 1907. évben jóformán teljesen tönkretette, úgy, hogy néhány erősebben épített lakóház és a középületek kivételével a házak mind rombadőltek.

A feljegyzések szerint egy-egy ízben bedőlt 300 ház, négy ízben tehát 1200 ház. Ha most egy belsőégi porta után az állatokban és a háznál lévő terménykészletben esett kárt az épület teljes megsemmisülésével együtt minimálisan számítva 3500 koronára vesszük, akkor Rezsőháza községnek a körgát fel nem építéséből előállott kára ma 4 millió 200.000 korona; s mivel Rezsőháza 500 porta van, következik, hogy egy-egy porta tulajdonosának a négy ízben betört árvíz 8400 korona kárt okozott. Ennyivel szegényebb ma Rezsőháza minden gazda, minék egyedüli oka az, mert a körgát nincsen felépítve, melynek felépítésére összesen 300.000 korona, vagyis 500 házat véve fel, portánként 600 korona lett volna elegendő.

Bilecz József okl. mérnök.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás jelentése.

Április 27.

Barométer súlyed 761.4. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 18.5 C°. Hőmérséklet: maximum 26-ikán 15.6 C°, min. ma reggel 3.8 C°. Csapadék — harmat. Felhőzet St3. Szélirány és erősség SW4. Jóslat a következő 24 órára: Száraz, hűvös.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percig; felhőzet: Ci = fűrősfelhő. Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő. Nb = esőfelhő. Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránnyfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélerősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **Személyi hír.** Jankó Ágoston alispán ma elutazott Nagybecskerekéről Budapestre.

— **A közig. bizottság rendkívüli ülése.**

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága dr. Dellimanic Lajos főispán elnöklésével ma délelőtt rendkívüli ülést tartott, melyen jelen voltak: Jankó Ágoston alispán, dr. Vinczevidy Ernő m. főjegyző, Tóth István min. tanácsos, pénzügyigazgató, Kéler Ákos megyei főügyész, dr. Haidegger Lajos m. főorvos, Hauser Károly báró, dr. Gyertyánffy László, Steinitzer Géza, Grézlo János és Cserei Gyula tanfelügyelők, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Gáspár Ernő gazdasági felügyelő, Czenger Nándor kir. ügyész bizottsági tagok és Rátz Oszkár jegyző. Az ülésen Grézlo János kir. tanfelügyelő előterjesztése alapján megválasztották a választók irni-olvasni tudását igazoló bizottságok tagjait. Más tárgya az ülésnek nem volt.

— **Iparendélyek.** A szombaton délelőtt dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével megtartott városi iparülésen az iparhatóság a következő újabbknak adott iparendélyt, illetve iparigazolványt: Vanek Mártonnak liszt, só és hüvelyes vetemények árusítására, Muzslyai Mártonné Katalinnak szatőcsüzletre.

— **A Kaszinó-társulattól.** A Nagybecskereki Kaszinó-társulat választmánya szombaton este dr. Perisics Zoltán igazgató elnökle alatt ülést tartott, amelyen jelen voltak: Tóth István alelnök, Bielek Antal aligazgató, Králik László közművelődési biz. elnök, dr. Annau Ernő ügyész, Szávits Sándor jegyző, Bronts Ernő, Erdős Béla, Kiss István, Láday Kálmán, Mencer Lipót, dr. Nagy Dezső, Rektorisz Károly választmányi tagok. Az ülésen rendes tagnak felvették: dr. Várady Imre ügyvédet, Halmos József városi tanácsnokot, Mikes József járási m. kir. állatorvost és dr. Kolozs Mihály körorvost. Az ülésen a választmány elhatározta, hogy a nagyterem hosszában a kert felőli részén nyitott terraszt építtet és e célra a költségvetés szerint 600 koronát szavazott meg.

— **Társadalomtudományi előadás.** Nagyszámu hallgatóság jelenlétében tartotta meg tegnap délután a Korona-szálló termében dr. Fényes Samu a monizmus erkölestanaáról szóló előadását, amely egyuttal a társadalomtudományi előadások idej ciklusának a befejezője volt.

— **Magyar név.** A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Varkareszku Mihály torontáltordai illetőségű ugyanottani lakos családi nevét Vargára átváltoztathassa.

— **A város a mezőgazdasági irányú iskoláért.** A városi tanács most terjesztette föl Nagybecskerek képviselőtestületének föliratát a kultuszminiszterhez,

amelyben kéri a minisztert, hogy a mezőgazdasági irányú polgári iskolát már lehetőleg a jövő tanévtől kezdve létesítse Nagybecskereken.

— **Az árvaházegylet ülése.** A helybeli r. k. árvaházegylet választmánya vasárnapon délelőtt gyűlést tartott Franz József László kereskedelmi tanácsos elnökle mellett. Jelen voltak: Vudy György, Annau Ádám, Baaden Károly, Strusz Szerafin, dr. Weiterschan József, Weiterschan Mihály, Weiterschan Fülöp, Jakob, Grandjean Ede és Szegfü Sándor titkár. Franz J. L. elnök melegen üdvözölte a közgyűlés által választott új választmányi tagokat, Vudy Györgyöt, Annau Ádámot és dr. Steiner Gyulát, mint olyanokat, akik már régebbi idő óta áldozatkész támogatói az árváknak. Jelenti, hogy a temesvári áll. menhelyről az év első negyedére esedékes tartásdíj és a nyári ruha megérkezett. A megüresedett és még megüresedő helyekre az elnökség a menhelytől gyermekek beutalását kéri az árvaházba. Vudy György ajánlatára dr. Gyenes Viktort pártoló tagul vette fel az egyletbe. Elnök kérésére a választmányi tagok új tagoknak gyűjtését fogják eszközölni, mert a tagok száma nagyon megfogyott, az árvák száma meg növekedik. Az árvaházegylet megkeresi a r. k. hitközséget, hogy örökös tagul lépjen be az egyletbe.

— **Előadás a feminista-egyesületben.**

A Feminista-egyesület ifjúsági csoportjának holnap, kedden d. u. 6 órakor a polgári fiúiskola dísztermében Szenes Adolf polg. isk. tanár folytatja előadását „A villamos hullámokról”. Vendégeket is szívesen látnak.

— **A nagybecskereki szocialisták és a választójog.** A nagybecskereki szocialista párt tegnap délután a Tomaseváci-utcai Fogaras-féle vendéglőben népgyűlést tartott. A gyűlés szónokai magyar, német és szerb nyelven ismertették a munkásokkal az új választójogi törvényjavaslatot s annak különösen azt a részét, amely az írás és olvasni tudás igazolására rendelt vizsga letételét tartalmazza. Figyelmeztették a munkásokat, hogy kísérjék figyelemmel a vizsgára szóló felhívást s egyuttal kioktatták őket, hogy a vizsgán hogy járjanak el. Végül agitációra és szervezkedésre hívták fel a munkásságot s egy ilyen értelmű határozati javaslatot fogadott el a gyűlés.

— **A polgári iskola hangversenye.** Kitünő sikerrel folyt le szombaton este a kaszinó termeiben a nagybecskereki polgári iskola hangversenyyel egybekötött táncmulatsága. A hangverseny élvezetes és művészi műsorát nagy gyönyörűséggel hallgatta végig a nagyszámu közönség, amelynek soraiban megjelent dr. Vinczevidy Ernő vm. főjegyző is. Az ifjúsági zenekar kitünő Rákóczi-nyitánya vezette be a műsort, majd Stumpf Mici és Reitter Livia szép páros éneke következett, amelyet nagy tetszéssel fogadott a közönség. Ezután zongorán Brazorotto Aladárné, csellón Strusz Szerafin, hegedűn Griffel Lajos és harmoniumon Osztie Béla igazi művészi zenetudással két darabot játszottak el, közte Osztie Béla Mese című sikerült szerzeményét. Griffel Lajos hegedűszólójában a briliáns technika keltett nagy tetszést, amelyhez méltán illeszkedett hozzá Brazorotto Aladárné zongorakisérete. Ezután még egy opera-egyveleg következett, amelyet Brazorotto Aladárné, Strusz Szerafin és Griffel Lajos közreműködésével a zenekar játszott el nagy hatás mellett. A hangverseny után rövid szünet következett, amely után pezsgő jókedvvel egy hajnalig tartó tánc kezdődött.

— **A pajkosság vége.** Klári községben a napokban az utcán Jeremity Ráda hét éves fiúcska a szokásos gyerekpajkosságból föl akart kapaszkodni egy arra haladó kocsiról. A gyerek azonban rosszul kapaszkodott s leesett a kocsiról olyan szerencsétlenül, hogy a kocsizhoz kapcsolt hengerele alá került, amely a fejét összezúzta.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Farkas Pál r. k. kovácsmester és Láczy Anna rk. — Jovanovics Milán rk. pék és Geiser Zsuzsanna rk.

Hausladen Tamás rk. szódagyáros és Theis Ernesztina rk. — Miliszavlyevics Emil gk. és Mot Mária gk.

Születések: Kozlovaesky Vitályos gk. napszámos, leány. — Szvetonia György rk. pék, leány. — Bárhy Zoltán rk. m. kir. áll. végrehajtó, leány. — Hunka József rk. földmives, fiu. — Rávity Sándor gk. földmives, fiu. — Bohn József rk. kereskedő, fiu. — Kaufmann Zsigmond rk. technikai lexikon szerkesztő, leány. — Popov Omer gk. földmives, fiu. — Palnik Katalin rk. háziasszony, leány. — Mihajlovics Péter gk. földbirtokos, leány. — Vanek Márton ág. ev. napszámos, fiu. — Jankovics Sebő gk. timár, leány. — Forrai Zsófia ref., fiu. — Márton Gusztáv rk. Máv. altiszt, leány. — Milanov István rk. kőmives, fiu.

Halálozások: Radovansev Bicszerka gk. 4 hónapos, bélhurut. — Rindje János rk. 39 éves raktárnok, tüdővész. — Hirt Miklós rk. 84 éves, ütőérelmeszesedés. — Halász János ág. ev. 19 éves napszámos, tüdővész. — Radanov Hajnalka gk. 2 hónapos, görcsök. — Kozlovaeski Lyubomir gk. 21 éves, tüdővész. — Milatin Mihály gk. 36 éves béres, tüdővész. — Lambity Vidosszava gk. 4 hónapos, bélhurut. — Radojsics Rada gk. 33 éves kereskedősegéd, tüdővész. — Mező János ref. 17 éves asztalostanonc, tüdővész. — Jakobovics Sándor ref. 67 éves vendéglős, cukorbetegség. — Weissenbeck József rk. 32 éves gyárimunkás, tüdővész. — Tarsuly József rk. 3 hónapos, bélhurut. — Csibeszku Sándor gk. 23 hónapos, görcsök. — Ila Istvánné rk. 36 éves, tüdővész. — Dankulov Péter gk. 59 éves megyei írnok, tüdővész. — Magyarov Radivoj gk. 14 hónapos, görcsök.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtszéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

Színház, művészet.

Heti műsor:

Április 27. Hétfő: A zöld frakk (vigjáték-ujdonosság).
 Április 28. Kedd: Kiskirály.
 Április 29. Szerda: Budagyöngye (operett-ujdonosság).
 Április 30. Csütörtök: Kabaréest.
 Május 1. Péntek: Az elvált asszony.
 Május 2. Szombat: Nem tudomka (operett-ujdonosság).
 Május 3. Vasárnap d. u.: A kisherceg, este: Nem tudomka.

** A tökéletes asszony. Szombaton este mutatta be nálunk Balla társulata Lehar legújabb operettjét, „A tökéletes asszony“-t. Ebben a művében Lehar korántsem az a diadalmos muzsikás, aki mindenekfelett uralkodik. Muzsikája sem új voltaképpen, mert nem egyéb, mint egy régi művének, a Mulató isteneknek a muzsikája néhány új részlettel pótolva s új szövegre alkalmazva. Kétségtelen, hogy ebben az operettjében is vannak szépségek, fülbemászó dalok, de erősen ismétli önmagát. Mesteri hangszerelése, pompás fináléi hatnak különösen s így a közönség, ha nem is azzal a lázas elragadtatással, mint a Vig özvegnél vagy a Luxemburg grófjánál, de melegséggel és élvezettel hallgatta a darabot. A színház a darab mindkét előadásán, szombaton és vasárnap tele volt s zajos tetszéssel honorálta az előadókat, különösen Komáromy Gizit, Szécsy Ferencet, Szécsy Emmát, Arkossy Vilmost és Kertész Dezsőt.

Vasárnap délután Biró Lajos „1913“ című darabja ment Ballával és Ballánéval a főszerepekben, akik ezuttal is nagy élvezetet szereztek játékkal a közönségnek.

TÁVIRATOK.

A király jobban van.

Állapota javult. — A mai hivatalos jelentés. — Gizella főhercegnő Bécsben.

Budapest, ápr. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A király állapotáról ma kedvezőbb hírek érkeznek, ami általános örömet kelt. Állapota szemmel láthatólag javult s minden remény megvan arra, hogy erős szervezete ezuttal is sikeresen legyüri a bajt.

A mai hivatalos jelentés.

Budapest, ápr. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik a félhivatalos Magyar Távirati Irodának:

Öfelsége az éjszakát jól töltötte. A száraz katarus részben oldódni kezd. A köhögési inger még erős. Öfelsége állapota épp oly jó, mint tegnap.

Gizella főhercegnő Bécsben.

Budapest, ápr. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Gizella főhercegnő, a király legidősebb leánya és férje, Lipót bajor herceg tegnap a király látogatására Bécsbe érkeztek. Gizella főhercegnőt és férjét a király ma délelőtt különkijelöléssel fogadta az uralkodó.

FEJÉRVÁRY GÉZA BÁRÓ HALÁLA.

Budapest, ápr. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szombaton este Bécsben 81 éves korában elhunyt Fejérváry Géza báró már ravatalon fekszik a darabont testőrség palotájában. Fejérváryt innen temetik el holnap délután nagy katonai pompával. Temetésén a király az udvar egyik tagjával képviselteti magát. A magyar képviselőház Szász Károly alelnök vezetésével küldöttsegíleg jelenik meg a temetésen. A képviselők holnap reggel utaznak Bécsbe s délután 5 órakor ismét visszautaznak. A kormány szintén képviselteti magát a temetésen.

Az elhunyt fiához, Fejérváry Imre báró volt főispánhoz mindenfelől rendkívül nagyszámban érkeznek a részvétirások s tegnap Ferenc Ferdinánd trónörökös is meleghangu táviratban kondolleált Fejérváry Imre bárónak.

A ZÁGRÁBI ÉRSEK MEGHALT.

Budapest, ápr. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Zágrárból sürgönyözik, Posilovics György zágrábi érsek tegnap ott 81 éves korában meghalt.

A HERCEGPRIMÁS BIBOROS LESZ.

Budapest, ápr. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Rómából sürgönyözik, a pápa május 25-én titkos, 28-ikán pedig nyilvános konzisztóriumot tart, amely alkalommal Csernoch János hercegprimás megkapja a biborosi kalapot.

MAGYAR AVIATIKUS SIKERE.

Budapest, ápr. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A bécs-budapesti repülőversenyben az első díjat: a 30 ezer koronás megbízhatósági díjat Wittmann magyar aviatikusnak ítelték oda.

GERŐ SZÁZADOS — ÖRNAGY.

Budapest, ápr. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint a honvédség rendelti közlönye közli, a király május elsejével Gerő Vilmos századost, a képviselőházi őrség tisztjét őrnaggyá nevezte ki. Gerő május elsején bevonul az első budapesti honvédségparancsnok s az első zászlóalj parancsnoka lesz.

AZ AMERIKAI HÁBORU.

Budapest, ápr. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Washingtonból sürgönyözik: Brazília, Argentina és Chile követei megjelentek Bryan államtitkárnál s

fölajánlották, hogy államaik közvetítik a békés kiegyezést az Unió és Mexikó között. A közvetítést úgy Wilson, mint Huerta elnök elfogadta.

E békés hradással szemben a berlini Zeitung am Mittag azt jelenti, hogy a mexikóiak Monterayban Hanna amerikai konzult elfogták, a konzulátus épületéről a lobogót letépték és meggyalázták. A konzult a mexikóiak a haditörvényszék elé állítják azon a címen, hogy a lázadókkal konspirált. Az eset Washingtonban óriási fölháborodást keltett, úgy hogy szó sem lehet a békés kiegyenlítésről.

Egy másik távirat szerint a mexikóiak Arizonánál betörték az Unio területére. A mexikóiak a várost felgyújtották s gyilkolják az amerikai polgárokat.

Budapest, ápr. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyözik, Angolország az amerikai háboruban semmi esetre sem lesz semleges, mert Angliának nagy érdekeltisége van.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatok a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 802,—, Osztrák Hitel 612,—, Koronajáradék 81'20, Osztrák-Magyar Államvasut 703,—, Jelzáloghitelbank 408,—, Leszámitoló Bank 484,—, Hazai Bank 278,—, Magyar Bank 484,—, Kereskedelmi Bank 3628, Ríamurányi 647,—, Salgótarjáni 709,—, Általános Köszénbánya 1050, Közuti Vasut 622,—, Vilamos Vasut 319,—, Adria 610.—

Közgazdaság.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzseforgalomról és a pénzügyről.

Budapest, 1914 április 23.

Az állandó külpolitikai aggodalmakon és az ipari konjunktura kedvezőtlen kilátásain kívül még egy újabb momentum fokozta a tőzsde amugy is rossz hangulatát. Ugyanis a király komolyabb megbetegedéséről e hét elején beérkezett hírek a tőzsdei körökre nagyon nyugtalanítólag hatottak és a gyenge forgalmat határozott lanyhasággá változtatták át. E lanyhaság azáltal még fokozódott, hogy a király betegségéről szóló hírek a külföldön is nyugtalanítást okoztak és a magyar járadékok nagyobb mérvű visszaözlését okozták, ami az irányzatra közvetve is kihatott.

Az általános lanyhaság közepette is figyelmet érdemel a 4%-os magyar koronajáradéknak fentebb már említett nagyobb árcsökkenése, mely az előző héthez képest kb. 2%-ot tett ki. Nagy áresét szenvedtek még a Magyar Bank részvények, melyek az 500 K-ás árfolyam alá csökkentek. Egyébként az összes vezető papírok, még az egyébként favorizált Közuti vaspálya részvények is kisebb-nagyobb áresztéseket szenvedtek.

Még nagyobb árcsökkenés mutatkozott egyes ipari papiroknál, nevezetesen szénértékeknél. A Salgótarjáni köszénybánya részvénye több mint 20 K, Esztergom-szászvári részvények közel 20 K, Északmagyarországi és Uríkányi köszén részvények szintén jelentékeny áresztéseket szenvedtek. Tégláértékek közül a Drasche részvények árfolyama erősen csökkent az osztalék nagyobbarányú csökkenésének hírére. Ganz-Danubius részvények is nagyobb kinalat tárgyát képezték.

Az Adria tengerhajózási részvények eleinte jól tartott árfolyamon kerültek forgalomba, később azonban az általános irányzat hatása alatt ezen részvények árfolyamában is visszaesés állott be.

A sorsjegypiacon alig volt üzlet.

Torontáli iparművész

jutányosan készít művészi diszoklevelet, ilusztrációt, könyvdiszket, plakátokat, levélfejeket, címkéket, reklámcedulákat és bármilyen iparművészeti tervezést.

Megrendelések a „Torontál“ kiadóhivatalába intézendők. 425—x.83

A perlaszi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.
144—914. tkvi szám. 534—1.1

Árverési hirdmény kivonat.

Dr. Stern Lázár nagybecskereki ügyvéd által képviselt Temmer Testvérek nagybecskereki cég végrehajtható Veliszávlyev Velykó botosi lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtató kérelme következtében az 1881: LX. t.-c. 144., 146. és 127. §§-ai értelmében elrendeli a végrehajtási árverést 795 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi április hó 1-50 napjától járó 5% kamata, 90 korona 20 fillér eddig megállapított per- és végrehajtási és az árverési kérvényért ezuttal megállapított 28 korona költség, valamint a csatlakozottnak kimondott Marok Ernő szárcsai lakosnak 150 korona tőkekövetelése és járuléka behajtása végett a perlaszi kir. járásbíró területén levő, Bótos községben fekvő s a botosi 291. számú betétben:

A. + 1. sorsz., 1077/1. hrsz. 672. öi sz. ház és 245 □-öl udvarral 300 korona; A. + 2. sorsz., 1556/2. hrsz. 316 □-öl szántót a Vinográdi i bastine do Tomasovácza dűlőben 86 korona; A. + 3. sorsz., 3087/1. hrsz. 1 hold 202 □-öl szántót a Livade II. Flur dűlőben 725 korona; A. + 4. sorsz., 4047/1. hrsz. 1 hold 50 □-öl szántót a Mali ugár és Szeliste

III. Flur dűlőben 888 korona; A. + 5. sorsz., 5040. hrsz. 1520 □-öl szántót a Dolnye polye I. Flur dűlőben 595 korona becsáron nyilvános árverés után eladja.

A telekkönyvi hatóság az árverésnek Bótos községhezánál megtartására 1914. évi május hó 18. napjának délelőtt 9 óráját tűzi ki és az árverési feltételeket az 1881: LX. t.-c. 150. §-a alapján a következőkben állapítja meg:

1. Az árverés alá eső ingatlanokat a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladni nem lehet. (1908: XLI. t.-c. 26. §.)

2. Az árverezni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előlegesen bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§-ai, 1908: XLI. t.-c. 21. §.)

3. Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléká szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Perlasz, 1914. évi február hó 11-én.

Bodnár s k., kir. járásbíró.

Szőlőkaró,

I. erdélyi (nem usztatott) deszka, minden méretű épületfák, nagy raktár bognáranyagokban, tűzifa, szén, koks és kavácsszén jutányosan beszerezhető

Kurländer Imre

fatelepein

Nagybecskerek

Korona-utca, Gizella-part, Aradáci ut.

Interurban telefon 35. :: Fatelepe telefon 89.

498—104

Gyakorlott ügyvédi irnokot keresek,

ki a magyar, német, szerb és román nyelveket beszél. 531—32

Dr. Haller Károly ügyvéd Módos.

Ürményháza község előjáróságától.
464—914. szám. 535—2.1

Árverési hirdmény.

Közhirre tesszük, hogy a község határában 2789 hold területen gyakorolható vadászati jogot 6 (hat) egymás után következő évre Ürményháza községhezánál f. hó 29-én d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverésen bérbeadjuk.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Ürményháza, 1914. évi április hó 11-én

Előjáróság.

M. kir. kincstári urad. ispánság Nagybecskerek.
2183—914. szám. 538—1.1

Feladási árverési hirdmény.

A nagybecskereki m. kir. kincstári ispánság közhirre teszi, hogy a nagybecskereki kincstári erdőben kiirtandó földterület faanyagának eladása végett folyó évi május hó 9-én reggel 9 órakor a helyszínen nyilvános árverést tart.

Eladásra kerül:

I-ső számú parcellán levő fatömeg, mely 2 hold 240 □-öl területen 50—55 éves szil, kőr- és tölgyfából áll s becslés szerint 288.9 m³ faanyagot foglal magában, kikiáltási ár 3203 korona 88 fillér.

II-ik számú parcellán levő fatömeg, mely 4 hold 867 □-öl területen 10—15 éves kocsányos tölgyfából áll s becslés szerint 32 kétfogatu szekér galyfa és 300 db tölgyzölőkarót foglal magában, kikiáltási ára 128 kor. 40 fillér.

III-ik számú parcellán levő fatömeg, mely 4 hold 188 □-öl területen 12—16 éves kocsányos tölgyfából áll s becslés szerint 41 kétfogatu szekér galyfa és 750 darab tölgyzölőkarót foglal magában, kikiáltási ára 215 kor. 70 fillér.

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt betekintheők.

Nagybecskerek, 1914. évi április hó 20-án.

M. kir. kincstári ispánság:

Menyháth,

m. kir. kincstári ispán.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.